

РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ

Мороз П. В.,

*старший науковий співробітник
відділу суспільствознавчої освіти*

Мороз І. В.,

*науковий співробітник відділу
суспільствознавчої освіти
Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна*

В умовах інтегрованого навчання історії роль учителя зазнає змін і полягає насамперед в організації відповідного освітнього середовища, а не просто в передаванні готових знань учням. В першу чергу, педагог має створити умови, що сприяють активізації активної діяльності учнів, серед яких ми виділяємо такі:

- створення доброзичливої атмосфери в класі, яка включає толерантність до різних поглядів та думок учнів, повагу до співрозмовника;

- комбінування індивідуальних та групових форм навчання;

- ознайомлення учнів з раціональними методами пізнавальної діяльності;

- формування внутрішніх стимулів до навчання та самоосвіти;

- врахування індивідуальних психологічних особливостей кожного учня для забезпечення ефективного навчання та розвитку;

- спрямування взаємодії на усунення психічних бар'єрів між учасниками діяльності [1].

Вчителю в умовах інтегрованого навчання історії необхідно не просто спрямовувати учня і давати йому готові відповіді, але спільно з ним активно досліджувати навчальні проблеми і шукати варіанти їх розв'язання. Він не виступає як єдине джерело «знань в останній інстанції», а замість цього він стає посередником у процесі організації діяльності, передаючи свій досвід та вміння

учневі. Відповідно навчання перетворюється в співпрацю – спільну роботу вчителя та учнів з оволодіння знаннями та вирішення навчальних проблем. Таким чином, обидві сторони взаємодії є суб'єктами, тобто активними учасниками процесу навчання [2].

У контексті інтегрованого навчання педагог стає консультантом та помічником юного дослідника. Зокрема, вчитель може надати консультативну підтримку учням під час вивчення суперечливих історичних питань, відбору та аналізу першоджерел тощо. Вчителеві також важливо заохочувати порівняльні дослідження та аналіз різних поглядів на історичні події, розвиваючи критичне мислення учнів. Системна робота вчителя у такому напрямі сприятиме формуванню в учнів вмінь інтерпретувати і зіставляти різноманітні історичні джерела, аналізувати історичні події, явища, процеси, розкривати їх значення та вплив на сьогодення у різноманітних контекстах [1; 3].

До методичних шляхів організації інтегрованого навчання історії, можна віднести таке: 1) педагогічне керівництво у створенні мотивів і стимулів до навчання; 2) прищеплення інтересу до навчального матеріалу; 3) ознайомлення учнів з ефективними стратегіями пошуку та аналізу інформації для вивчення історичних питань; 4) врахування індивідуальних потреб та особливостей кожного учня, створюючи різноманітні завдання і завдання для самостійного дослідження; 5) використання сучасних технологій, комп'ютерних ресурсів та візуальних засобів для підтримки процесу навчання й залучення учнів до активної діяльності; 6) розробка творчих завдань, які вимагають нестандартного мислення, критичного аналізу та самостійного пошуку джерел інформації; 7) застосовування різних методів та прийомів навчання, які сприяють розвитку пізнавальних навичок та творчого мислення учнів [1].

Література:

1. Мороз П. В., Мороз І. В. Дослідницька діяльність учнів у процесі навчання всесвітньої історії в основній школі. Київ: ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. 96 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712554/>

2. Мороз І. В. Сутність інтегративного підходу навчання історії. Компетентнісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи: збірник тез III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Компетентнісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи», Київ, 29 березня 2021 р. (наукове електронне видання). Київ: Педагогічна думка, 2021. С. 135-138. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/724520>

3. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / Міністерство науки і освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf>

Юридичні науки

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Москаленко Роман Едуардович
курсант навчальної групи ПД-231

рядовий поліції

Жеглінська Тетяна Олегівна

старший викладач,

*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ.*

Метою цієї тези-дослідження є висвітлення того, як держава забезпечує невід'ємне право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування, закріплене у Конституції України, а саме 49 статті [1].

Система охорони здоров'я в Україні і в мирний час була не бездоганною. Війна її могла просто знищити, але натомість підштовхнула на альтернативні рішення, завдяки чому медицина в країні не зруйнувалась, а навпроти почала розвиватися.

Дуже багато негативних моментів стосовно збитків, міграції